

Nieuws uit

D'n Nieuwe Hof

Nieuwe wandelfolders

**Weer oeverzwaluwwand in
Valkenswaard**

**Nieuws uit de Vlindertuin
in Riethoven**

**Afgelastingen in verband met
Coronapandemie**

**Algemene Leden Vergadering
op woe. 14 nov.**

Een nestje met roodborstjes

HERFST 2020

IVN instituut voor natuureducatie en duurzaamheid is een organisatie van vrijwilligers en beroepskrachten die streeft naar meer natuur en een duurzame samenleving.

Lidmaatschap

Vriend van IVN: € 15,00

Landelijk lidmaatschap: € 24,00 per jaar.

Landelijk gezindslidmaatschap €16.60 . Met het landelijk lidmaatschap steun je je eigen vereniging en het landelijk IVN. Vrienden ontvangen 4x per jaar d'n Nieuwe Hof.

Leden ontvangen daarnaast het landelijk IVN-blad: Mens en Natuur.

Lidmaatschap jeugdleden: € 15,00 per jaar. Lidmaatschap "oudere" jeugdleden: € 20,00 per jaar.

U kunt het bedrag van het lidmaatschap overmaken op:

IBAN:NL19INGB 0001 6112 36 t.n.v. Penningmeester IVN VALKENSWAARD-WAALRE
BIC:INGBNL2A

Opzeggen van uw lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 december van het lopende jaar .

Schriftelijk bij Esther van Daal, E-mailadres: esthervandaal@hotmail.com

De website van onze afdeling is: <http://ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre>

Natuureducatie Centrum D'n Nieuwe Hof,

Bosstraat 25, 5553 CK VALKENSWAARD, telefoon 040-201 83 95

BESTUUR

Voorzitter

functie vacant

1e Secretaris

Anneke Droog
Van Heemskerckstraat 18 5554 PL Valkenswaard
tel: 040-2014727
E-mail: ivn.valkenswaard-waalre@live.nl

2e Secretaris

functie vacant

Penningmeester

Jan van Heeswijk
Braambeslaan 15 5552 PE Valkenswaard
tel: 040-2015307

Leden

Jan Das
Tonterstraat 18 5561 AN Riethoven
tel: 040-2016075

Ad Baken
Molenstraat 83 5554 JN Valkenswaard
tel: 040-2015181

Gerrit Klitsie
Geenhovensedreef 9 5552 BA Valkenswaard
tel: 040-2046951

Esther van Daal
Koningsvaren 3 5552 EA Valkenswaard
tel.: 06 380 745 86

foto op de voorpagina: Herfsttijloos

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	pag. 3
Voorwoord	pag. 4
Wist U dat.....	pag. 5
Overzicht Activiteiten herfst 2020	pag. 6
Een nestje met roodborstjes	pag. 8
De Sanseveria	pag. 10
Nieuwe wandelfolders	pag. 11
Zandmotor Delta Duin	pag. 12
Voorlopig nog geen gidsenochtend	pag. 13
Belangrijke personeelszaken	pag. 13
Rabobank Club Support	pag. 13
De boomleeuwerik	pag. 14
De grauwe gans	pag. 16
Douwe Egberts punten	pag. 17
Kinders en vlinders	pag. 18
Een roodborst geniet van de mooie Paaltjeswandelingen	pag. 19
Oproepje Douwe Egberst punten	pag. 19
De wondere vogelwereld van O.C. Hooymeijer (artikel uit Trouw)	pag. 20
Oeverzwaluwwand weer terug in Valkenswaard	pag. 22
Sinterklaas komt niet logeren in 2020	pag. 23
Cursusnieuws: Paddenstoelencursus afgelast	pag. 23
Nieuws uit de Vlindertuin Riethoven	pag. 24
Vlindertuin Waalre zoekt puzzeltjes	pag. 26

Voorwoord

Valkenswaard , september 2020

Beste IVN-ers,

Wat hebben wij deze zomer volop van de zon kunnen genieten. Na het nogal droge voorjaar hebben wij enige plensbuien gehad en daarna kwam de zon op z'n warmst aan zetten en dit een vrij lange tijd. De vakantie kon niet stuk.

In de tuin van D'n Nieuwe Hof deden de insecten het goed; het was een komen en gaan van bijen – vlinders – kevers dat het een lieve lust was.

De picknicktafel onder de eik gaf schaduw aan de werkers van de Tuingroep, de kussentjes werden op de banken met gepaste afstand neer gelegd en was er plaats te kort dan kwamen er krukjes bij in een wijde kring. Je moest wel harder praten vanwege de afstand maar dat was geen bezwaar. De koffie bleef toch lekker smaken. Door de regen en daarna zon stond de tuin er fantastisch bij; de bloemen en struiken hebben zich van de mooiste kant laten zien.

Van het blote voeten pad is druk gebruik gemaakt, zeker toen er stukje over in de krant stond. Vele opa's en oma's kwamen met hun kleinkinderen kijken wat er allemaal te doen was. Zo krijg je ook bekendheid.

Ik hoop dat iedereen een fijne vakantie tijd heeft gehad en weer uitgerust de herfst kan beleven al ziet die er iets anders uit omdat het Corona-virus is nog niet is verdwenen en er nog steeds regels gelden waar wij ons aan moeten houden.

Wij gaan er weer met plezier aan werken.

*Namens het bestuur
Anneke Droog*

Wist u dat?

- Het Bestuur nog steeds aan het zoeken is naar een voorzitter, een penningmeester en een secretaris.
- Het schoolproject “Wat schimmelt daar” verschoven wordt naar februari 2021. Het is organisatorisch niet te doen om in september te beginnen.
- Wandelen met een gids voorzichtig een start maakt.
- Dat er wel IVN-wandelingen zijn in Aalst-Waalre. Deze wandelingen kun je met behulp van een mooie (gratis) folder zelf maken. Ze beschrijven het volgende gebied:
De Heikant wandeling: folder bij vertrekpunt restaurant “t Brabants Genot.
Aalsterheide wandeling: folder bij vertrekpunt Einde Hutdijk te Aalst-Waalre.
Gemeentehuis wandeling: folder bij vertrekpunt Stationskoffiehuis.
- De Malpieheide weer geschoond wordt t/m de Natuurwerkdag op 7 november 2020.
- Op zondag 30 augustus de “Slootjesdag” gehouden is bij de Keersop. Het was succesvol; ruim 30 kinderen met hun ouders hebben eraan deelgenomen.
- Op donderdag 8 oktober er een lezing over egeltjes wordt gehouden. Er zijn nog 6 plaatsen te bestellen.
- ***Algemene Leden Vergadering*** is verschoven naar:
woensdag 14 oktober 2020, om 19.30 uur.
- Er vanwege de Coronapandemie geen paddenstoelencursus en paddenstoelenwandeling zullen plaatsvinden

Activiteitenoverzicht Herfst 2020

Woensdagochtend

Elke woensdagochtend is de Tuinwerkgroep actief, die er overigens graag wat helpen-de handen bij wil hebben! Bij het werken en de pauze houden wij voldoende afstand vanwege de coronaregels

Scholenproject

Geen activiteit tot..... raadpleeg de website

Jeugd-IVN:

Voor bijeenkomsten van de diverse groepen, zie de data op de website
“<https://www.ivn.nl/afdelingen/valkenswaard-waalre>”

Vlindertuin Waalre:

Geen activiteit tot..... raadpleeg de website

Vlindertuin Riethoven:

Geen activiteit tot..... raadpleeg de website

Publiekswandelingen

Geen activiteit tot.....raadpleeg de website

Natuurwerkgroepen Valkenswaard en Waalre:

Wilt u deelnemen aan de activiteiten op de zaterdagochtenden neem dan contact op met:

Ben Putman voor Waalre (040-2215000) of

Wim van Amelsvoort voor Valkenswaard (040-2042979)

Donderdagavond 8 oktober

Om **19.30** uur is er in D'n Nieuwe Hof een **lezing over de egel**.

Deze avond is gratis te bezoeken, wel zetten wij een doneervogelhuisje neer.

Wie de avond komt bezoeken moet zich opgeven bij Anneke Droog.

Algemene Leden Vergadering

Deze vergadering is verschoven naar :

woensdagavond, 14 oktober 2020 om 19.30 uur in D'n Nieuwe Hof.

Algemene Leden Vergadering 2020

Volgens de statuten van IVN Valkenswaard-Waalre moet de Algemene ledenvergadering gehouden worden binnen een half jaar na afloop van het boekjaar. Vanuit het Landelijk IVN is daar een ontheffing voor gekomen tot (voorlopig) 1 november.

***Wij willen deze vergadering houden
op woensdag 14 oktober 2020.
Starttijd 19.30 uur.***

We gaan er vanuit dat de situatie in verband met de Coronacrisis niet opnieuw verslechtert en dat we dus moeten voldoen aan de 1,5 meter afstand.

Het aanmelden kan via E-mail op:
ivn.valkenswaard-waalre@live.nl.

De plaatsen gaan in volgorde van binnenkomst van de E-mail.
Op 10 september hebben zich pas 5 leden aangemeld voor de jaarvergadering.

De ***uiterste aanmelddatum*** was 15 september, maar ***wordt nu 11 oktober.***

We willen nog graag 15 personen extra boven deze 5 reeds aangemelde personen ontvangen.

De opstelling zal anders zijn dan gebruikelijk; we gebruiken bijna de hele beneden verdieping.

Er zal voldoende ontsmettingsmateriaal aanwezig zijn en het inschenken van koffie en thee zal gewaarborgd zijn.

Het bestuur hoopt dat iedereen deze crisis gezond door komt en dat we na de crisis weer vertrouwelijk met elkaar kunnen omgaan.

EEN NESTJE MET ROODBORSTJES

Dat vogeltjes ooit een speciale plaats voor hun nest uitkiezen, wist ik. Vorig jaar had een roodborstenechtpaar in ons fietsenhok een nestje gemaakt in een rieten plantenhangertje. Zo leuk, we konden het proces helemaal volgen van eitjes naar jonkies. En een tijdje nadat ze uitgevlogen waren, kwam moeder met het grut bij ons achter op de stoep zitten.

Dit jaar was het weer afwachten of er roodborsten bezig zouden gaan met een nest in onze tuin. We zagen steeds vaker 2 roodborsten (die niet vochten!), dus dat was een koppeltje. Maar waar het nest zich bevond was voor ons nog een raadsel. Vaak zagen we ze van de dakgoot naar de droogmolen vliegen en dan met iets in hun bek op weg naar een stuk tuin bij de vijver. Na een tijdje hadden we in de gaten waar het nest zich moest bevinden. Ongelooflijk, naast de vijver hangt het insectenhotel dat Harrie zelf gemaakt heeft en achter een steen met 3 gaten erin verdween het voer. Dus daar zat het nest!!

De ouders vlogen af en aan met voer en

wij gingen, toen het even rustig was, met een zaklamp kijken of we ze zagen.

En ja hoor, enkele bekkies waren geopend. Als we zonder zaklamp keken, zagen we eigenlijk niets, want het nest zat goed verstopt achter de steen.

Op een dag ontdekte ik een jonkie, het zat naast de steen op een takje in het insectenhotel. Vlug mijn fotocamera gehaald want daar wilde ik natuurlijk wel een foto van maken. Mooi, het was gelukt.

Na een kwartiertje kwam Harrie thuis en ik wilde hem ook het jonkie laten

zien, maar het was al weg. Nog even met de zaklamp gekeken en ja hoor daar zat nog een open bekkie achter de steen. De volgende dag nog eens gekeken maar toen was het nestje helemaal leeg. Dus de jonkies waren allemaal uitgevlogen.

Nu hoop ik natuurlijk dat we ze binnenkort samen met hun moeder ook weer te zien krijgen.

ROODBORST:

- 14 cm
- Herkenbaar aan orangerode borst, afgezet met grijs.
- Bovendelen en staart bruin, onderdelen witachtig. Jonkie is gevlekt.
- Eigen territorium
- Broedgegevens: april-juli, 2 legsels, 5-6 gespikkelde wit-blauwachtige eieren, broedtijd 14 dagen (vrouwje), vliegvlug na 13-14 dagen, 3 weken later zelfstandig

*‘Vogelgroet’ van
Dinie van Lieshout.*

Herfstgevoel

Dit is het verhaal van de Sanseveria die meende een echte Sansevieria trifasciata te moeten zijn.

Er zal wel niemand in dit knusse Nederland zijn die de Sanseveria niet kent. Bijna ieder huis bevat wel één of meer exemplaren van deze plantensoort. Liefst op de vensterbank of op een plek waar geregeld water geven niet nodig is. De plant zal vooral in de winter er niet onder lijden want de waterbehoefte is dan minimaal. Van oudsher was de plant daarom overal bekend en een geziene gast. In woonhuizen maar ook op kantoren en in café's en restaurants waar b.v. de Chinezen er altijd graag gebruik van gemaakt hebben om groene sfeer aan de omgeving te geven. Daar zitten de gasten vaak achter de Sanseveria's i.p.v. achter de geraniums. Niet alleen dus de opa's en oma's en nog verdere familieleden op oude foto's.

Nu wil het geval dat ook in het huis van schrijver dezes een aantal planten uit erfenis belandden en daarmee ergens neergezet moesten worden. In een hoekje bij het raam en dan tot een zo klein mogelijk exemplaar gereduceerd om niet al te zeer op te vallen.

Meestal lange tijd vergeten op de waterronde wist ook dit exemplaar alle bedreigingen te overleven en zelfs aarzelend nieuwe kleine bescheiden scheuten te produceren. In de loop van een aantal jaren en ondanks de verwaarlozing nam de plant steeds meer in omvang toe en ook in lengte van de nieuwe scheuten. Het leek wel of er een jaarlijkse groei in huisde. Verwijdering zo nu en dan van een paar minder geslaagde bladeren bracht geen schade aan het geheel en hielp ook zijn aanwezigheid te verdragen. Er is hier echter nooit een spoor van bloemvorming waargenomen zodat de vraag rees of dat gebruikelijk is. Een nader onderzoek dienaangaande leek onvermijdelijk terwijl intussen een van een verre reis overgebleven kunststof bloemtak van een Afrikaanse *Strelitzia reginae* ter opfrissing in de pot geplant werd.

Naspeuringen naar meer gegevens bracht naar voren dat er toch wel witgroene kleine bloempjes op lange stelen kunnen verschijnen in deze uit Afrika of Indonesië

afkomstige plantensoort. Vermeerdering door stekken en scheuren is echter gebruikelijk en niet zaaien.

Het allereerste exemplaar is in 1794 door Carl Peter Thunberg (leerling van de grote systematicus en naamgever Carl Linnaeus) meegebracht uit droge gebieden van Zuidelijk Afrika. Later bleek het geslacht wel 70 verschillende soorten te bevatten. Daarvan zijn in de loop der jaren vele extra variëteiten gekweekt en in de kamerplantenhandel gebracht. Zo heeft *Sansevieria trifasciata* (de "driebundelige") een var. "zeylanica" met veel dwarse strepen op de lange (30-90 cm) zwaardvormige bladeren. Een scherpe naaldvormige punt aan het blad heeft gezorgd voor de overal bekende bijnaam "Vrouwentongen". De var. "laurentii" heeft lange gele strepen aan de randen en de var. "graijii" heeft witte strepen aan de bladrand.

Veel planten werden in de begintijd van de systematische naamgeving door en na Linnaeus vernoemd naar in de wetenschap bekende lieden. De naam "Sansevieria" is ontleend aan de 18-eeuwse veelzijdige Italiaanse wetenschapper, uitvinder, taalkundige en kamerheer bij de koning prins Raimondo di Sangro uit San Severo (1710 – 1778).

In het gebruik bij kwekers en publiek werd de *Sansevieria* echter voor het gemak wat vereenvoudigd tot *Sansevera* en zelfs *Sansevera*. De naam verschraalde maar de plant leeft in grote aantallen voort.

Waalre, 25-4-2020

Jan van Twisk

Nieuwe wandelfolders

Met gepaste trots willen we jullie de nieuwe wandelfolders presenteren. Hierin worden de drie wandelingen beschreven in de gemeente Waalre: de Heikantwandeling, de Gemeentehuiswandeling en de Aalsterheide wandeling.

Al meer dan 15 jaar zijn zij een succes, gezien het grote aantal folders dat we jaarlijks bij moeten maken. Vooral dit jaar heeft het publiek in de Coronatijd er veel gebruik van gemaakt. Reden te meer dat onze werkgroep er voor gekozen heeft om ze voortaan in kleur uit te voeren. Dank zij onze huis-stylist Frans Vierstraete en zijn oog voor detail zijn het ware kunstwerkjes geworden! Frans, chapeau en nogmaals hartstikke bedankt voor al je moeite.

Ze zijn gratis en voor iedereen mee te nemen uit de eveneens nieuwe bakjes aan de wegwijzers bij de *Hut van Mie Pils*, het *Stationskoffiehuis en Brabants Genot*. Ook zijn ze binnen verkrijgbaar bij de genoemde horecagelegenheden, in het gemeentehuis van Waalre en uiteraard bij ons in d'n Nieuwe Hof.

Je kunt ze ook zien op onze website, waarop ze ook te downloaden zijn, ook als GPS-track (Fanny, bedankt)

Veel wandelplezier!

Cor de Jong
Werkgroep Wandelroutes

Zandmotor Delta Duin is een voor de kust van Nederland bij Ter Heijde aangelegde kunstmatige zandbank in de vorm van een schiereiland. Onder invloed van golven, wind en de stroming langs de kust naar het noorden, verandert de zandbank. Het zand verspreidt zich in de loop der jaren verder langs de kust. Het schiereiland is in 2011 ten behoeve van kustverdediging en kustonderhoud aangelegd.

Voor de Delflandse kust is tussen Terheide en Kijkduin het natuurlijke strand en de duinenrij relatief smal. Voorheen was aanvulling van zand nodig. Het op het uit elders opgezogen zand gemaakte kunstwerk, kreeg de vorm van een *strandhaakwal*. De aanleg van een zandmotor kan worden aangemerkt als een vorm van bouwen met de natuur. De aanleg van deze zandmotor naar ideeën van de Tsjechische ingenieur Svasek heeft 70 miljoen gekost.

Eind oktober 2019 was ter hoogte van het natuurgebied Solleveld aan de kust bij Kijkduin 21,5 miljoen kg zand van elders de Noordzee ingestort.

De zandmotor bij Ter Heijde voor de kust van Zuid Holland van acht tot tien hectare groot, heeft een binnenmeer van twee meter diep.

Hier werd aanvankelijk i.v.m. de sterke stroming een zwemverbod ingesteld in de baai en het nauwe gedeelte. Hier is boven op het nieuwe duin een fietspad aangelegd met zicht op zee.

Al in de zomer van 2012 verscheen de eerste vegetatie in de vorm van Zeeraket en Biestarwegras.

Uit het uit de Noordzee opgebrachte zand worden artefacten gevonden uit de steentijd, zoals vuurstenen krabbertjes, een steen schaafje, een vuurstenen afslag en een afgezaagde geweitakpunt van een edelhert. Ook worden resten van de Wolharige Mammoet en Neushoorn uit de laatste ijstijd aangetroffen. Deze sporen representeren de tijd dat de Noordzee bestond uit droogzand.

In oktober 2019 werd bekend gemaakt dat onderzoek van gevonden vuurstenen werktuigen die de aanwezigheid van een teerachtige substantie daarop aantoonde, dat de lijnen van berkenpek moeten zijn geweest, gemaakt door Neandertalers. Radio-actieve koolstofdatering van de substantie wijst op een ouderdom van 50.000 jaar.

Irene Martens

Voorlopig nog geen schoolgidsenochtenden

Wij hadden gehoopt, met ingang van het nieuwe schooljaar weer op te kunnen starten met onze gidsenochtenden, maar aangezien er een nieuwe ervaring van het coronavirus verwacht wordt, lijkt ons dat niet verstandig. Het grootste deel van onze mensen zit in de risicogroep, en dus zijn we extra voorzichtig. Zowel bij de binnen- als bij de buitenochtenden, is het vrijwel onmogelijk om steeds de anderhalve meter afstand te bewaren. Wij hebben dus voorlopig geen nieuw jaarprogramma gemaakt, maar wachten af hoe de situatie zich ontwikkelt.

Hopelijk komt er een oplossing voor dit coronaprobleem. Voor de eerste maanden zullen we geduld moeten hebben. Wij wensen jullie allemaal veel sterkte, probeer gezond te blijven en graag weer tot ziens in ons IVN-gebouw, zodra het weer op een veilige manier kan.

*Hartelijke groetjes,
Lies, An en Nelly.*

Belangrijke personeelszaken

VOORZITTER:

We zijn nog steeds op zoek naar een voorzitter. Voel je jezelf geschikt of ken je iemand uit je eigen netwerk die geschikt is en mogelijk ook bereid laat het ons dan weten.

Wij blijven zoeken.

PENNINGMEESTER:

Voor deze functie hebben we nog geen invulling kunnen krijgen en de termijn van de huidige penningmeester is reeds afgelopen op 31-12-2019.

Wij blijven zoeken.

Aan eenieder dus de oproep, denk nog eens na. Kan ik iets betekenen of ken ik iemand in mijn netwerk die misschien geschikt is.

Laat het horen,

Laat het horen

Rabo ClubSupport

Ook dit jaar hebben wij ons ingeschreven voor de Rabo ClubSupport. Rabobank de Kempen ondersteunt de verenigingen en stichtingen met een bedrag van € 270.000. Eenieder die een Raborekening heeft en zich aangemeld heeft als lid van de Rabobank krijgt de uitnodiging tot stemmen en kan daarmee zijn of haar club per stem een bedrag van € 10,00 toewijzen.

Ieder lid krijgt 5 stemmen, maar mag maximaal 2 stemmen op een vereniging of stichting uitbrengen. De uitnodiging worden per mail verzonden. Er kan gestemd worden van 5 t/m 25 oktober.

Vorig jaar kreeg IVN Valkenswaard-Waalre een bedrag van € 850,95.

Laat ons proberen het dit jaar nog groter te maken.

De boomleeuwerik

Juli 2020. Zondag 12 juli jl. lagen Peter en ik met ons schip voor anker op een rustig klein grindgat in de luwte van de Maas. Het was een paradijselijke omgeving op een prachtige zonnige dag en er was verder niemand te bekennen. Peter deed vanaf de boot een poging om 's avonds een snoekbaars op ons bord te toveren met zijn hengel. Het wemelde er van de jonge visjes waar snoekbaarzen dol op zijn en regelmatig zagen we een groot exemplaar net boven water plonsen tijdens zijn jacht.

Ik zat rustig te lezen onder het genot van een kakofonie van vogelgeluiden. Aan de rand van de plas stonden een paar grote bomen die verbonden waren met elkaar door enorme bramenstruiken. De vogels in de struiken gaven een prachtig concert, maar er was één exemplaar dat er bovenuit stak met zijn opvallende zang. We dachten eerst dat het een veldleeuwerik was, maar toen we via internet de geluiden vergeleken bleek het een boomleeuwerik te zijn.

Maar wat weten we van de boomleeuwerik?

De Latijnse naam is *Lullula arborea*. We spreken hier van een onomatopée. Dat betekent dat de naam Lullula een nabootsing is van de zang van de boomleeuwerik. Zijn geluid is heel opvallend. Een rijke, melodieuze mengeling van diverse strofen van één of meer noten die verscheidene keren worden herhaald en af en toe onderbroken worden door een vloeiend loe-loe-la, waaraan hij zijn wetenschappelijke geslachtsnaam dan ook te danken heeft. Hij zingt vanuit een boom of struik, maar ook tijdens zijn

zangvlucht. Hierbij vliegt het mannetje spiraalvormig in wijde cirkels steeds verder omhoog, waarna hij weer geleidelijk daalt. Soms zwijgt hij op een hoogte van ongeveer 30 meter en laat zich met gesloten vleugels naar beneden vallen. Net voordat hij neerkomt opent hij zijn vleugels weer om rustig te landen.

De boomleeuwerik is een inheemse vogelsoort, niet te verwarren met de veel bekendere veldleeuwerik (*Alauda arvensis*), maar is veel mooier en kleiner. Hij heeft een opvallend korte staart en een korter kuifje dan de andere leeuweriksoorten en is rijker getekend met lichte wenkbrauwstrepen die elkaar in de nek ontmoeten. Het mannetje en het vrouwtje zien er hetzelfde uit en zijn ongeveer 15 centimeter groot. In de vlucht verschilt de boomleeuwerik van de veldleeuwerik in de witte vleugeltekening, de donkere buitenste staartpenen en de witte nekband. Ze leven graag samen met soortgenoten. Net als de veldleeuwerik houdt onze vriend van open terrein op droge, begroeide zandgronden, maar de boomleeuwerik geeft de voorkeur aan gebieden

met gespreide bomengroei om lekker in te gaan zitten zingen. De verhouding tussen de verschillende vegetatie luistert nauw, en moet bovendien binnen een aantal opeenvolgende jaren weinig veranderen. Spaarzame begroeiing, en een grillige afwisseling van struiken, bomen en struc-

tuurrijke randzones zijn favoriet, vooral in combinatie met reliëf in de ondergrond. Ook moet er voldoende rust zijn. Het is dus een veeleisende soort, blijkt uit ringonderzoek. Maar als hij zich ergens thuis voelt blijft hij er graag lange tijd vertoeven. Al deze voorwaarden zijn hier in dit rustige gebied aan de Maas aanwezig. De prachtige zanger voedt zich met zaden en insecten. Gewoonlijk worden begin april drie tot vier piepkleine eitjes gelegd die sterk lijken op die van de veldleeuwerik.

Ze zijn ongeveer 2 centimeter groot en liggen in een keurig kommetje op de grond van gras en mos, en zijn gevoerd met wol of haren van dieren uit de omgeving. Ze broeden 12 tot 16 dagen en beide ouders voeren de jongen als ze uitgekomen zijn. De nestvlinders verlaten na 11 of 12 dagen hun nest, maar blijven nog een paar dagen in de omgeving voordat ze goed kunnen vliegen. Als er genoeg voedsel in de omgeving is komt er later nog een tweede legsel.

Op ons bord is die avond helaas geen smakelijke snoekbaars verschenen, maar we hebben wel een verrukkelijke dag gehad.

Mary van Loon

Herfstgevoel

De Grauwe gans

Augustus 2020. *Op 9 augustus jl. tijdens één van die prachtige zomerse dagen lagen wij met ons schip voor anker op een plas. Een mooi, rustig plekje om te gaan overnachten. Opeens werden we opgeschrikt door een groot aantal grauwe ganzen die in de opvallende V-vorm over ons heen vlogen. Het nadrukkelijke gak-gak geroep was heel duidelijk te horen. Het was windstil en zo samen met die ondergaande zon was dat een heel sereen mooi moment. We vroegen ons af waar ze allemaal naartoe zouden gaan. De volgende dag kregen we het antwoord. Ze overnachtten op een andere grote, zeer beschutte plas een eind verderop, waar heel veel voedsel voorradig was, zodat ze hier ongestoord de nacht konden doorbrengen en de volgende dag meteen een heerlijk ontbijt voorhanden hadden in de omliggende graslanden rond het water. Ook de planten in het water worden met smaak verorberd, want het zijn herbivoren. Een prettige bijkomstigheid voor de schepen.*

Maar wat weten we eigenlijk van de grauwe gans?

Het is op dit moment de meest voorkomende ganzensoort in Nederland. Je kunt je niet voorstellen dat deze zo'n 50 jaar geleden met uitsterven bedreigd werd. Door uitzetting van broedpopulaties in natuurgebied Het Zwin op het grensgebied tussen België en Zeeuws-Vlaanderen, en in Friesland hebben de vogels weer meer kans gekregen in Nederland. In de Oostvaardersplassen in Flevoland is later een spontane kolonie ontstaan. Dit moerasgebied wordt vaak ook als ruiplek gebruikt, want tijdens het ruien van hun slagpennen zijn de ganzen extra kwetsbaar. De uitzetting toenterij

is blijkbaar erg goed gelukt, want in 2010 werden er al ruim 500.000 exemplaren in ons land geteld die hier overwinteren.

De grauwe gans (*Anser anser*) behoort samen met alle andere ganzen, zwanen en eenden tot de familie van de Anatidae. Zoals op de foto te zien is kleurt deze grijs/bruin met een lichte buik met vlekken, een roze/oranje snavel en dito poten. Ze kunnen een spanwijdte hebben tot 1.80 meter. Ze zijn monogaam en blijven, net als zwanen, hun hele leven samen met hun partner.

Het is een deeltrekvogel. Sommige koppels blijven hier en anderen trekken in

de zomermaanden terug naar het noorden. Ze verblijven vaak in gras- en rietlanden.

Veel boeren hielden vroeger vaak witte ganzen bij hun boerderij. Deels voor de sier, maar ook voor de bewaking, omdat ze erg veel kabaal maken bij indringers en hard kunnen bijten. Tevens voor de eieren en het vlees. Een gans kan wel 3 tot 4 kg wegen. Het vlees is rood van kleur en smaakt naar biefstuk. Dat is de reden dat ganzen veel gefokt en geschoten worden voor consumptie. Zeker in Frankrijk. Of dat wenselijk is daar zijn de meningen over verdeeld.

De boeren hebben hun ganzen in de loop der tijd regelmatig laten verwilderen met als gevolg dat deze gingen paren met de wilde exemplaren. De nakomelingen hebben dan ook vaak meer wit in hun uiterlijk dan de normale wilde ganzen. We worden ook wel 'soepganzen' genoemd.

Boeren zijn er meestal niet zo blij mee als een grote kolonie ganzen komt foerageren op hun grasland. Om de ganzen toch de mogelijkheid hiertoe te geven worden de boeren vaak financieel gecompenseerd.

Maar waarom vliegen ganzen in een V-vorm? Denk aan wielrenners. Als zo'n groep in grote vaart aan het sprinten is, vormen de renners ook vaak een V-vorm. Zo krijgt de kopman de meeste wind en blijven de achtervolgers deels uit de wind. Daarmee sparen ze energie uit. De kopman wordt na verloop van tijd vervangen door een ander en verplaatst zich naar achteren om op adem te komen. Zo werkt dat bij de ganzen ook. De wielrenners hebben het van hen afgekeken.

Mary van Loon

Douwe Egberts punten

Er is goed gespaard; wij hebben al 4 koffiekannen en de bodem van kan nummer vijf bij elkaar.

Maar ons streven is straks acht kannen in ons bezit te hebben, zodat we als vandoes weer overal kunnen genieten van koffie met 'un spiklasiemenneke'.

In het volgende nummer van D'n Nieuwe Hof komt er weer een berichtje over hoever wij dan weer zijn gekomen.

Tot zover heel hartelijk bedankt voor het sparen en geniet van uw bakje Douwe Egberts koffie voor ons doel.

Namens het bestuur
Anneke Droog

De stand is nu 17.000 en nog wat punten

Kinders en vlinders

Toch nog, op 22 juli de allereerste publieksactiviteit van dit seizoen in Vlindertuin Waalre. Tot dan waren er in de tuin geen rondleidingen, scholenbezoeken of openbare nachtvlinderavonden. De kindermiddagen van april t/m juni moesten ook afgelast worden maar in juli zijn de coronamaatregelen zo ver versoepeld dat we het wel weer aandurven.

Het is zomervakantie en dan kan het druk worden op een kindermiddag. Da's nu niet echt handig. Daarom maken we niet teveel reclame. Natuurlijk staat het wel op onze site en op de IVN-Facebookpagina. Dat levert al genoeg belangstelling op (tot

uit België!).

De handgel staat klaar bij de ingang, het gastenboek is voor deze keer afgeschaft en we hebben wat extra klaptafels neergezet voor de knutselaars. In de tuin is ruimte genoeg om groepjes onderling

Citreenvlinder

Boomblauwtje

op anderhalve meter afstand te houden. Het is niet zo lastig om coronaproof bezig te zijn.

Het weer en de tuin werken mee om er een leuke kindermiddag van te maken. Regelmatig zon, ongeveer 22 graden en veel bloemen in de tuin (in juli was de droge periode nog niet begonnen!). Vooral de majoraan bloeit aanlokkelijk. Dat is goed nieuws voor de vlinders, en die laten zich dus volop zien. Het is *Zandoogjestijd*, er zijn *Citroentjes* en *witjes*, *dagpauwogen* en af en toe een *atalanta*. Wie goed oplet ziet ook de kleine, minder opvallende *Boomblauwtjes*. De vlinder is het 'beest van de maand' in juli. Een betere keus hadden we niet kunnen maken.

Al vóór 2 uur melden zich de eerste bezoekers. De kinderen speuren enthousiast, en willen na afloop van de tocht bijna allemaal vlinders knutselen. De vlinder van vouwblaadjes, of die van ijslollystokjes en wol, of toch gewoon inkleuren en uitknippen?

Sommige kinderen kunnen slecht kiezen en maken alle knutsels. Zo vliegt de tijd voorbij. De laatste bezoekers gaan pas na 4 uur weg. Wat een gezellige kindermiddag.

Fanny van Zon

**een roodborst geniet
van de mooie
paaltjeswandelingen!**

Zwop de Jong, controlemedewerker van de Werkgroep Paaltjeswandelingen kwam tijdens een wandeling dit beeld tegen: een roodborst, genietend van de omgeving op een door ons geplaatste paal.

*Hartelijke groeten,
Henny Heestermans*

Oproepje voor Douwe Egberts punten

Dit nieuwe jaar willen we graag de oude koffie- en theethermoskannen vervangen. Hiervoor hebben we jullie hulp gevraagd. Veel mensen hebben al DE-punten ingeleverd. Het idee van Ellen Kuijlaars was om deze in te zamelen en nieuwe kannen te bestellen. Zo werken we samen een grote ergernis weg: lekkende kannen! We kunnen nog extra punten gebruiken. Deze kun je inleveren in een envelop in de brievenbus of geef ze even af op het kantoor. Alvast veel dank!

*Hartelijke groet,
Ellen en Brigit (gastvrouwen IVN)*

Grote weideloper

L 18 cm *chalhadrinaias ahgraririus rhai*

Vroeger algemeen. Sedert de jaren vijftig van de vorige eeuw echter sterk in aantal afgenomen. Nu, tegen alle verwachtingen in, oplevend. Verenkleeft overwegend in bruintinten met zwarte accenten op borst en stuit. Mannetje heldergele kop, licht verbaasde oogopslag. Verrassende verenpartij op achterhoofd. In verhouding redelijk zware echte insecten- en zadeneterssnavel.

Aast in open veld op vliegende insecten, geleedpotigen, sprinkhanen en krekels, maar vooral ook op door overbemesting, door verstikking omgekomen larven en wormachtigen. Bloemknoppen en zaden zijn een welkome aanvulling op het menu. Was een echte bovengrondse weidebroeder van de kruidige, bloemrijke, geurende akkers en graslanden. Heeft nest- en broedgedrag door de intensivering van de landbouw en veeteelt op verbazingwekkende wijze aangepast door letterlijk 'ondergronds' te gaan.

Vooraf het injecteren van de grond met de zeer ammoniakrijke drijfmest, de verlaging van het grondwaterpeil, alsmede het vroege maaien van het grasland hebben de weideloper min of meer gedwongen het veld te ruimen. Bouwt nest nu in de grond, circa 20 centimeter onder het maaiveld, meest in het gangenstelsel van een mol. Dit ingenieuze, onderaardse bouwwerk met regenwaterafvoersysteem, tochtproppen, broedkamer en vluchtuittangen kan vele meters beslaan.

Opvallend is de symbiose met de mol: niet alleen is er toestemming van de mol om van zijn onderaardse gangenstelsel gebruik te maken, maar 'helpt' de mol ook om het broedsel,

welk meest uit een achttal groengespickelde eieren bestaat, warm te houden, en zelfs uit te broeden als de weidelopers boven de grond de poten strekken en wat eten. Bij zeer 'uithuizige' vogels neemt de mol zelfs de zorg over de uit het ei gekropen jonge weidelopertjes op zich, en voedert de om eten schreeuwende kuikens met wormen en larven.

De oudervogels zijn echter altijd weer op tijd om de nestvliedende jongen te begeleiden tijdens de risicovolle reis naar de 'bovenwereld'. Deze moet namelijk precies tussen twee maaibeurtten in geschieden. Het liefst vlak voor de 'derde snee', als het gras nog lang genoeg is om bescherming te bieden bij het rennen naar het veilige struikgewas aan de rand van het weide-land. Zijn de vogels echter te laat en is het gras al van het land, dan is de kans groot dat de jongen op hun avontuur over het kort gemaaide veld slachtoffer worden van een roofvogel of harige predator. Zijn ze te vroeg, en moet de risicovolle reis worden aangevangen door het hoge gras, dan is vaak een hele familie weidelopers het slachtoffer van de nietsontziende maaibalken aan de trekker van de boer. Roep: Een aanhoudend hoog tik-tek-tikke-tek-tek. Zang: Meest van molshoop of juist in de verborgenheid van gras, een verrassend melodieuze FFFFRrriet, FFFFOOeiit... PTTaaaattttaataaata... Volksvo-

gelwijsheid, herkomst Nederland (Friesland, Grotterlân): "Hy is strak ien Greideffochter" ofwel: "Hij leeft een nogal verborgen leven."

O. C. Hooymeijer

Balts van molshoop

*Hiernaast een krantenartikelje van mijn trouwe buurvrouw Lies Nass, die inmiddels al vele jaren interessante stukjes uit **De Trouw** bij mij in de brievenbus stopt.*

Dit artikel beschrijft een wel heel bijzondere vogel, die zelfs de meest ervaren vogelaars onder ons waarschijnlijk nog niet kenden! Geen schande! Deze weideloper komt namelijk uit het pas verschenen boek van Onno Hooymeijer: "De Nieuwe Gids voor de niet-bestaande Vogels van Europa". Door de jury van de Jan Wolkersprijs uitgeroepen tot één van de vijf beste natuurboeken van 2019. Allerlei zelfbedachte vogels komen hier aan bod: de mosselkraker, de sneeuwduif, de heideloper...

Iedere vogel is voorzien van een prachtige, gekleurde oliepasteltekening. Hooymeijer studeerde af aan de academie voor

Beeldende Kunsten. De teksten zijn vaak hilarisch, maar ook zodanig geformuleerd, dat het lijkt alsof het serieus naslagwerk is! Je zou er zó intrappen! Dat is ook eigenlijk precies de bedoeling!! Hij wil de lezer het liefst op het verkeerde been zetten, en wel op een ludieke manier!

Wie zich nog niet meteen geroepen voelt om dit verrassende boekje aan te schaffen, kan voorlopig genieten van zijn nieuwe rubriek in De Trouw, getiteld: "De wonderlijke vogelwereld van O.C.Hooymeijer".

Dat worden voorlopig weer een aantal leuke knipsels in mijn brievenbus! Om te bewaren! Ik kijk er naar uit! Alvast bedankt Lies!

Nelly van der Burgt

Herfstgevoel

Oeverzwaluw- wand weer terug in Valkenswaard

Eind mei kreeg ik een telefoontje van Wil Baselmans, Lid van het IVN en voormalig Vogelwerkgroep lid. Tijdens een fietstocht ontdekte hij een oeverzwaluwwand. Hij wist het zo enthousiast te vertellen dat ik direct op de fiets sprong om er naar te gaan kijken. Inderdaad een uniek schouwspel.

Eerdere pogingen om een oeverzwaluwwand in Valkenswaard te realiseren zijn helaas steeds mislukt. En nu, op natuurlijke wijze, heeft de oeverzwaluw gekozen voor een berg zand afkomstig uit de aanleg van de nieuwe N69 tussen Dommelen en Westerhoven, nabij fietscrossbaan Lion Dor op de Monseigneur Smetsstraat. Alleen per fiets te bereiken.

Vanaf het fietspad tellen we 11 ingangen en waarschijnlijk zijn er nog meer, maar de achterkant kunnen we niet zien. Het is een lust voor het oog om te zien hoe de oeverzwaluwen af en aan vliegen naar

hun hollen.

De oeverzwaluw, waar heel veel moeite voor gedaan is, om hem weer in Valkenswaard te laten nestelen is op een spontane manier gerealiseerd.

De wens van de Vogel Werkgroep Valkenswaard is: dat de oeverzwaluwwand kan blijven voort bestaan. De vogels hebben bewezen zich hier thuis te voelen.

*Namens de VWG,
Anni Janssen.*

Door de maatregelen rondom het Covid-19-virus (corona) kunnen wij Sinterklaas niet uitnodigen om dit jaar in het IVN gebouw te komen logeren.

Het team Sinterklaashuis is niet in staat om de veiligheidsvoorschriften na te komen. En zeker voor een bejaarde man, zoals Sinterklaas, is dat zeer risicovol.

Wel zal de rode brievenbus vanaf 14 november voor het IVN gebouw geplaatst worden waar tekeningen, brieven en verlanglijstjes voor de Sint in gestopt kunnen worden. Wij zorgen er natuurlijk voor dat dit allemaal bij de Sint terecht komt en iedereen weet toch.....brieven waar een postzegel bij ingesloten zit krijgen antwoord van de Sint.

Wij zijn nog druk bezig met het bedenken van een alternatief zodat we toch naar het Sinterklaasfeest uit kunnen kijken. Hoe dit ingevuld gaat worden laten we op tijd weten via de plaatselijke nieuwsbladen.

Wij kijken vol verlangen uit naar 2021 waarin we hopen dat het virus onder controle is, en dat er dan weer een logeeradres voor Sinterklaas kan zijn. Blijf allen gezond!

Cursusnieuws: Paddenstoelencursus *afgelast*

Helaas gaat de paddenstoelencursus dit jaar niet door. We hebben het een en ander overwogen en zijn tot besluit gekomen dat, met alle coronamaatregelen in acht genomen, het niet mogelijk is om deze cursus effectief te geven. Zo is het bijvoorbeeld haast onmogelijk om in groepjes te werken en samen gedetailleerd naar een paddenstoel te kijken. Ook zien we tijdens de buitenlessen en excursies problemen ontstaan.

Het is niet anders, maar we hopen wel dat iedereen op zijn eigen manier gaat genieten van deze herfstwondertjes.

Verder heeft het regionale cursusteam welhaast om dezelfde redenen besloten om de cursus "Excursieleider in de natuur" uit te stellen naar september 2021. Wij houden jullie op de hoogte.

De sterrencursus gaat alsnog gewoon door.

*Namens de Cursusgroep
Cor de Jong*

Nieuws uit de Vlindertuin Riethoven

De vrijwilligers van de Vlindertuin Riethoven mochten zich in het voorjaar verheugen op een goede plantengroei. Daarna in de tijd van corona hebben we op gepaste afstand hard gewerkt. Het gedeeltelijk open beeld vanaf het nieuwe fietspad aan de Bisschop Rythoviusdreef willen we ook zo open houden. Het nodigt uit om in de tuin te komen genieten.

Boomfeestdag 2020 zou in de Hennepstraat richting Bosweg zijn. Deze bomen zijn wel geplant, echter vanwege corona niet door de kinderen van groep 8 en niet met het IVN.

De actie Bee Friendly van NCRV werd ook afgeblazen. Ieder moest zelf een zakje zaad aanvragen voor bloemen voor bijen.

Van een particulier kregen we een groot aantal stenen in big bags, welke we verwerken in stepstones tussen het bloemenveld en o.a. voor een nog te verwezenlijken rotstuin.

In maart wordt ons gevraagd of we willen meewerken aan een proef aanbod (gratis) leggen van een stukje biologisch doek met kruiden die indirect passen bij stimulering bestrijding processierups, echter ook geschikt voor onkruidwering. De firma Turfquick biedt 100m² zaaimat aan, gratis gelegd als demo. Op 16 april worden ze aangebracht en daarna moe-

ten we 's morgens en 's avonds met een gieter zorgen dat ze voldoende vocht krijgen.

De zaaimatjes onder de eiken, die in het voorjaar de processierupsen moeten tegenhouden zijn nu veel minder zichtbaar omdat er (vooral) grassprietten doorheen groeien. Benieuwd of de rupsen onder de matjes blijven!

De hete droge zomer heeft ons, evenals zoveel anderen, behoorlijk parten gespeeld. Om de planten en de bomen in de tuin niet te laten verdrogen hebben we regelmatig met emmers en gieters water rond moeten lopen. Op zich een behoorlijk karwei als je beseft dat je met de handpomp het water op moet pompen en daarna over de gehele vlindertuin de planten moet begieten. Gelukkig hadden we geregeld nog een IBC-tje vol water, gevuld met een benzine-waterpompje, gesponsord door Loomans. Samen zijn we er zo toch in geslaagd om de tuin enigszins voor ver-

droging te behoeden.

Na deze droge zomer van sjouwen met gieters heeft Harrie Brouwers ons toegezegd, dat hij er voor gaat zorgen dat we een aansluiting krijgen op het elektriciteitsnet.

In het kader van plattelandsontwikkeling PLOP 2020 is er een budget via de gemeente Bergeijk voor een aansluiting elektra & water en zijn we bezig met afspraken voor het boren van een put en installeren van een beregeningsinstallatie. Dat zal het voor ons een stuk gemakkelijker maken.

Van kwekerij Muijderman uit Veldhoven krijgen we nu en dan plantgoed wat niet goed meer verkoopbaar is, waarmee we onze vlindertuin kunnen aanvullen. Wij zijn trots op alle planten die door de liefdevolle verzorging toch zijn aangeslagen en weer groene blaadjes krijgen.

Onze tuin verrast ons soms: in de vijver zwemmen sinds kort goudvissen. Niemand weet hoe die er gekomen zijn.

De jonge notenboom van Jos heeft een paar walnoten. Het is alsof Jos zelf eventjes naar ons zwaait.

De paden zijn opgehoogd met een dikke laag eikensnippen die we gekregen hebben.

Wij zijn ook blij dat er weer iemand heeft toegezegd om volgend seizoen te komen helpen.

Het opbergen van de materialen was al lang een probleem, maar gelukkig is een van onze medewerkers erg handig en heeft het materialenhok uitgebreid, zodat alles netjes kan worden opgeborgen.

En zo juist hebben we 2 nieuwe bankjes in de vlindertuin geplaatst, die de gemeente heeft gebracht.

Regelmatig krijgen we van bezoekers te horen dat de tuin er netjes uit ziet. Voor ons een opsteker om door te gaan met onze wekelijkse werkochtend op zaterdag.

De vrijwilligers.

Eén woensdagmiddag per maand is het Kindermiddag in Vlindertuin Waalre. Kinderen kunnen op speurtocht door de tuin. De Kindermiddagvrijwilligers zitten dan klaar om loeppotjes en ander materiaal uit te lenen, samen met de kinderen naar de gevonden diertjes te kijken en allerlei natuurvragen te beantwoorden.

Ook op andere momenten willen we kinderen een leuke activiteit bieden. Daarvoor zijn er twee digitale speurtochten, die gedownload kunnen worden in de IVN routeapp en zonder begeleiding van vrijwilligers gelopen kunnen worden. Bij de speurtocht voor kinderen vanaf 8 jaar hoort een schuifpuzzel (gemaakt van een oud reclameschuifpuzzeltje). Enkele reserve puzzeltjes zouden wel handig zijn. **Wie heeft nog zoiets in de kast liggen??** Let op, het gaat om een puzzeltje waarbij de 16 stukjes tweezijdig bedrukt zijn. De meeste schuifpuzzels hebben een dichte plastic achterkant. Die zijn niet geschikt.

Heb je zo'n tweezijdig schuifpuzzeltje over? Mail dan naar: ivnvlindertuinwaalre@outlook.com en het wordt opgehaald. Alvast bedankt!

Nieuwsgierig naar de digitale speurtochten? Kijk eens naar:

Speurtocht t/m 7 jaar: <https://www.ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre/routes/id:2597/>

Speurtocht vanaf 8 jaar: <https://www.ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre/routes/id:1833/>

Contactgegevens IVN-werkgroepen Valkenswaard

Werkgroepen	Contactpersoon	Telefoon	E-mailadres
Bomenwerkgroep	Martijn Aarts	06 21466671	martijnaarts@onsmail.nl
Documentatiecentrum	Ria Rutten	2015723	h.rutten21@chello.nl
Natuurwerkgroep Valkenswaard	Hanita en Wim van Amelsvoort	2042979	amelsvoort36@hotmail.com
Natuurwerkgroep Malpie	Ad Baken	2015181	h.baken@chello.nl
Jeugd-IVN	Ad Baken	2015181	h.baken@chello.nl
Leskisten	Lies van Gompel	2068470	liesvangompel@onsbrabantnet.nl
Publiciteit	Emile Weijters	2075670	e1000acmw@gmail.com
Redactiewerkgroep	Mieke van Baalen	2217748	miekevanbaalen@gmail.com
Schoolgidsengroep V'waard	Lies van Gompel	2068470	liesvangompel@onsbrabantnet.nl
Schoolproject	Fanny van Zon	2212983	fanny@vanzon.nu
Schoolproject uitleen	Wil Koopman	2017955	wiljakoopman@onsmail.nl
Tuinwerkgroep	Irene Martens	2018712	ireen@onsmail.nl
Vogelwerkgroep	Gerrit Klitsie	2046951	gklitsie1947@kpnmail.nl
Wandelingen (incl. Waalre)	Emile Weijters	2075670	e1000acmw@gmail.com

Contactgegevens IVN-werkgroepen Waalre

Werkgroepen	Contactpersoon	Telefoon	E-mailadres
Scholenwerk Aalst	Chantal v. d. Strigt	2217250	oudenstrigt@hetnet.nl
Natuurwerkgroep Waalre	Ben Putman	06 51346934	ivn.n.w.gr.waalre@gmail.com
Milieuwerkgroep Waalre	Ton Remmen	2218080	ton.remmen@planet.nl
Vlindertuin Waalre	Bernard Fransen	2216011	fransenb@xs4all.nl
Wandelingen Wolders Ven	Annelies Wagter	2216700	awpwagter@gmail.com
Wandelroutes	Cor de Jong	2115479	cfjdejong@versatel.nl
Regionale cursuswerkgroep:	Cor de Jong.	2115479	cfjdejong@versatel.nl

Contactgegevens IVN-werkgroepen Riethoven

Werkgroepen	Contactpersoon	Telefoon	E-mailadres
Scholenwerkgroep	Nellie Das	2016075	nelliedas@gmail.com
Scholen wandelingen	Nellie Das	2016075	nelliedas@gmail.com
IVN-wandelpaden	Jan Das	2016075	jandas61@hotmail.com
Vlindertuin Riethoven	Jan Das	2016075	jandas61@hotmail.com

Redactieleden Valkenswaard - Aalst/Waalre

Mieke van Baalen
Nelly van der Burgt
Arthur Jeurissen
Wouter Kiela
Irene Martens
Annelies Theeuwes
Frans Vierstraete

LET OP

Tekst digitaal aanleveren als **los bestand** op ons mailadres:
natuurwijzer@gmail.com

Wilt U de illustraties als een **los bestand** aanleveren,
dit is belangrijk om een goede kwaliteit afdruk te krijgen

De inleverdatum voor het **winternummer** is
Vrijdag, 28 november 2020

